НОВИНКИ.

Болгари кажуть, що Французи жартують.

Париж, 17. серпня. — Оповіщено тут нині, що війська аліянтів в Греції зачали свій довго заповідуваний похід, що маэ на ціли вигнанэ Німців, Австрійців і Болгар з Сербії. Першим рухом в наступі э здобутэ стації зелізниці в Дойран на полудневo-східній границі Сербії. Напад на Дойран зачала частина армії з 800.000 людий під проводом французького генерала Сареля. Крім здобутя стації війська аліянтів обсадили також близьку гору. Рівночасно артилэрія зачала сильну бомбардацію болгарської лінії.

ІТАЛІЙЦІ ХОЧУТЬ ДІСТАТИ ТРІЭСТ.

Спішать внапрямі великого порту високорівнею Карссо, не стрічаючи великого опору.

Взяли в полон 15.393 Австр.

Рим, 18. серпня. — Нинішне урядове донесенэ говорить:

"Вчера наша третя армія продовжувала зі збільшеною силою натиск на фронт Сан-Міхелэ і Сан Мартіно, що зачав ся 9. с. м. і здобула дуже сильні оборонні становища ворога між Віппако і Монте Косіч. Ворог уступив на схід від Вальоне, полишаючи сильні задні сторожі на Чіма Дебелї і горбку 121. Ми заняли Рубія і Сан Мартінодель Карсо та цілу високорівню Добердо аж по лінію Валэріэ.

"На схід від Ґориції ворог тримаэ ся в окопах на лінії Монте Сан Ґабріелэ і Монте Сан Мартіно, на яких західні збіча по лінію Вертобіца наші війська вже вийшли."

Утеча перед военною навалою.

"Рэч" пише:

"З Поморян, Галича і Станиславова почала ся панічна утеча населеня. Положенэ утікачів тяжке, бо до їх розпорядженя стоїть лише одна зелізна дорога на Стрий, Самбір. Дорога на полудне відтята російськими військами, а на Львів не вільно їхати, через заказ властий, бо там паніка і так в повнім розгорі. Дорога на Стрий і Самбір сильно переповнена санітарними возами. Ранених на всіх двірцях на близших задах австрійської лінії назбирало ся десятки тисяч. Стративши надію дістати місце в поїзді, много утікачів виправляэ ся в далеку дорогу піхотою. Ряди утікачів розтягають ся на богато миль. Місцями по дорозі їх походу вже бракне запасів живности, так що серед утікачів починаэть ся голод. Правительственної помочи нема, бо всі стараня уряду направлені на зібранэ оборони. Суспільна поміч дуже мала через брак средств."

Укр. фармері гарно дороблякють ся.

Едм. Булетін з дня 19 с. м. подаэ таку цікаву статю про наших людий з околиць Вегревіл.

— "Многі неанглійскі гомстедовці, які прибули до Канади і осілись на гомстедах в сім окрузї, незвичайно скоро дороблиють ся. Многі з них, які прийшли сюди без цента, мають нині завдяки своїй тяжкій праці по цілій секциї (640. акр.) Приміром: **Стефан Парайко** прибув сюди з Коломиї, близько Станиславова, з Галичини, 16 літ тому назад без одного цента. Спочатку працював літом коло Форт Саскечеван за 15. дол. на місяць а зимою відсиджував на гомстеді коло Вегревіль. Нині він маэ 640 акрів землі, з того 300 акр. засіяних а 100 новозвораних. Маэ 10 здорових коний, 40 штук худоби і поверх 100 безрог. Маэ гарні будинки а тепер муруэ двоповерхову хату. Він говорить тепер досить добре по англійски а сини одержують анг. образованэ.

Іван Зварич сів на гомстед також 16 літ. Маэ 480 акрів землі з чого э 150 засіяних. Маэ 450 штук худоби, 15 коний, 70 безрог, за виробленэ масла одержував нагороди на виставі через послідних 3. роки. Маэ двох синів успішних бізнесменів в місті.

Джім Гошко вибудував собі сего року 3-поверхову муровану з цементових блоків хату. Маэ 320 акрів землі, великий табун коний і худоби.

Тимко Гошко гомстедуэ 15. літ і маэ тепер 640 акрів землі.

П. Мельник з Мирнам прибув сюди з України (?), маэ 320 акрів землі, гарні будинки і много худоби.

Панько Засійбіда, який сидить на гомстеді всего 9. літ, маэ 640 акрів з того 300 акрів в управі, решта пасовиско. Вся земля виплачена. Маэ модерну хату і иньші будинки. Говорить поправно по англійски і цілком приноровив ся до канадийских обставин. Його найстарший син э тепер учителем в Алберті.

ALBERTA COLLEGE North

Школа для хлопців і дівчат для молодих мущин і женьщин.

ОТВИРАЭ СЕГО РОКУ СПЕЦИЯЛЬНУ КЛЯСУ ДЛЯ МОЛОДЦІВ І ДІВЧАТ НЕ ВОЛОДІЮЧИХ АНҐЛІЙСКОЮ МОВОЮ.

Дуже за низькою оплатою даєсь борт, помешканє, пранє і науку.

В-торік в нашій Каледж було 66. молодців, що вчились анг. мови.

В нас можна брати курси науки публичної школи як і гай-скул.

Наука розпочинаєсь на 5-го вересня.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ГОЛОСІТЬ СЯ ДО:

F. S. McCALL B. A.

Principal Alberta College-North.

10041. -- 101. Str.

EDMONTON, ALBERTA.

ДО ШКОЛИ

Алберта Каледж — Норд.

Дня 5. вересня отвираэсь в Алберта Каледж — норд на 101-ій улиці, в Едмонтоні, наука англійської мови для молодців і дівчат неволодіючих анг. мовою. Крім сеї початкуючої науки анг. мови можна там брати і иньші всякого рода фахові курси, як шортгенд, писанэ на машині, сьпіву, музики і проче, а також мож приготовлятись до матрекуляциї і вступу на універзитет.

Молодці і дівчата, коли хочете осягнути свій власний кусок хліба, спішіть ся на осінь і зиму до сеї школи.

Батьки і матери, коли дорога Вам будучність Ваших діточок, посилайте їх до сеї школи.

Чи Ви вже вирівнали свою передплату на "Канадийця."

ЛОВЛЯ ЕРОПЛЯНОМ НА ЛЮДОЇДИ. ЯКІ ПОЯВИЛИСЬ КОЛО АМ. БЕРЕҐІВ.

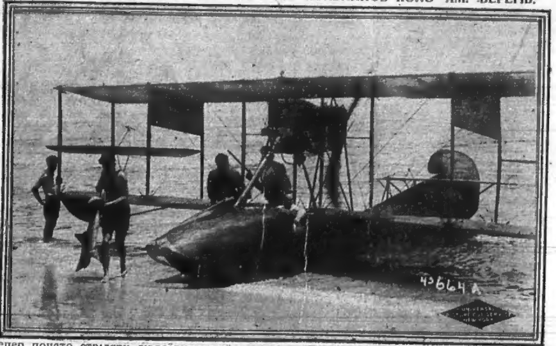

Тепер почато стріляти людоїди в воді з еропляну. Тут видно вонтого 5. фут. людоїда.

„Канадиєць" Релігійно-моральний ТИЖДНЕВНИК. Передплата на рік лише $1.

Канадиєць
THE CANADIAN

„THE CANADIAN" 10336 -- 96 ST. Edmonton, -- Alberta.

Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК V. Ч. 35. EDMONTON, 13. OF SEPTEMBER. 1916. VOL. V. No. 35.

MANUSCRIPT COLLECTION

Росияни здобувають Галич.

РОМУНІЯ І РОСИЯНИ НА УГОРЩИНІ, БОЛГАРИ І НІМЦІ В ДОБРУДЖІ.

В Квебеку завалив ся новий 17. міліоновий міст.

Велика борба ведесь тепер над берегами Чорного моря.

Лондон 8. вер. — В східній части Румунії, в Добруджі ведесь тепер горяча борба. З одної сторони беруть участь Румуни і Росияни, з другої Болгари, Турки і Німці. Борба тягнесь від берегів Чорного моря аж до Дунаю, на просторі 70 миль.

Румунія йде далі в перед в Семигород і здобула головне місто над Дунаэм Оршову.

Росияни посунулись в Галичині аж під сам Галич.

Петроград 9 вер. — Нині наші війска прогнали Австрійців з їх укріплених становиск під Галичем. Вороги вступились на західний беріг Гнилої Липи. Наші канони острілюють Галич, який горить.

Під Бережанами ми також поступили вперед в напрямі Львова.

Росияни занимають форт Галича.

Відень 10. вер. — Росияни поступили дещо вперед в Карпатах і то э великими стратами.

Під Галичом Росияни намагались переломити нашу лінію але їм не вдалось мимо великих страт. Ми полонили тут 1.000 Росиян.

(Про борбу під Галичом говорить Петроград.)

Петроград 10. вер. — Від Галича і 25 миль на північ ведуть ся завзяті бої. За десять днів борби, наші війска посунули австр. війска 5 миль на захід. Тепер йде бій о Галич. Наші війска окружили се місто з трох сторін і заняли стацию. Міст на Дністрі висадили Австрійці в воздух. Також деякі форти ми заняли на другім березі Дністра. Австр. війска висаджують деякі форти в воздух і подають ся на захід. Галич вже давно бувби в наших руках, колиб не природні укріпленя на полудневім березі Дністра.

Британці поступили в перед на 6.000 ярдів.

Лондон 11. вер. — За минувший тиждень наші війска поступили в перед на фронті 6.000 ярдів між Ґілемонт а Ґінче. Всі нім. протинаступи відбито кроваво.

Ромуни стратили твердиню Туртукай.

Берлін, 8-го вер. — Зі Софії доносять, що Болгарскі війска заняли нині румунську твердиню Туртукай, при чім взяли 20.000 рум. жовнірів і 100 канон.

Італійці поступили в Альбанії.

Рим 11. вер. — В полудневій Альбанії наші війска поступили значно вперед без великої перепони зі сторони ворогів. По якімсь часі вороги намагались переломати нашу нову лінію, але ми їх відбили.

Податок в місті підвисшено.

На засіданю міскої ради дня 8 вер. підвисшено податок на 1916 рік о оден міл більше. Се горічний податок буде виносив 21 міл. иньшими словами 21 дол. від 1.000.

Минувшого року був лише 17 і пів міла.

Квебек 11. вер. — Нині впав в воду новий міст, який що лише викінчувано через ріку св. Лаврентія. Сей міст був найдовший в цілій Канаді і коштував 17,000.000 дол. з робітників, які робили на мості, згинуло 25.

Женщини послами.

При нових виборах до фінляндського сойму вибрано 24 посли-женщини. Э вони по більшій части поступового напрямку і були доси учителька ми; старші були жінками учителів, редакторів, державних урядників, начальників зелізничих стацій.

Славні франц. 75. мм. канони.

Француські 75 мм. канони оказались незвичайно догідними в сій всесьвітній війні, так своэю цільностию як і оборотностию, головно в теперішній франц. офензиві над Соммою.

Німецький помися.

Шведське правительство заборонило продавати сардинки, паковані в пушки з оливою. Виявило ся, що тепер і риба э военною контрабандою, бо Німці сардинки зїдали, а оливою чистили собі карабіни і машини.

Наслідки проґібіциї в Алберті.

Сего року в місяці августі арештовано лише дві особи за пияньство. Того самого місяця минувшого року арештовано було за пияньство 53 особі.

Коли чоловік тепер подивить ся на сі числа так і насуваэть ся гадка, чому люди в Алберті так довго толэрували сю язву пияньства і аж так пізно прийшли до голови по розум?

Але лучше пізнійше як ніколи.

Пияньство щезаэ в Алберті.

Поліцийні рекорди подають, що за 4 місяці, то э від 1-го мая до 1-го септембра було арештованъ в Едмонтоні за пиятику 100 осіб.

Після місяців представляэсь так: Май 49 арешт. червень 44 (сі оба місяці були "мокрі".) липень 5. серпень 2. (сі оба послідні місяці були "сухі" вже.)

Вистава відбудеть ся:

Ледук	19. вер.
Троху — — — —	27-28 „
Верміліон — — —	14-15 „
Манвіл — — — — —	19 „
Інісфрі — — — —	20-21 „
Атабаска — — — —	15-16 „
Гренд-Прері — — — —	15 „

На "Патрійотичний Фонд" прислали в Августі.

Сода Лейк, Алберта.

1.	Ник. Дроник — —	$1.00
2.	Мері Дроник — —	1.00
3.	И Гувер — — — —	5.00
4.	Г. „ — —	5.00
5.	Дж. „ — —	5.00
6.	Е. „ — —	5.00
7.	Л. Брей — —	15.00

Разом $37.00

Боян, Алберта.

1.	Дж. Шепаньский	$2.00
2.	М. Гнатюк — —	4.00

Разом $6.00

Всім жертводавцям велике Спаси-Біг.

Виходить в середу кождого тиждня

Передплата на рік виносить . . . . $ 1.

АДРЕС:

THE CANADIAN
10336--96 ST. EDMONTON, ALTA.

Редакция принимаэ всякі оголошеня по умірковаваній цінї; по близші інформациї пишіть до Редакциї.

За зміст оголошень, поміщених в "Канадийци", Редакція не відповідаэ.

Рукописий, присланих до Редакциї, не звертаэ ся.

Містимо всякі дописи — відносячі ся до житя — бутя нашого народу в Канадї. Дописий з нападами на поодинокі особи не містимо — хибаб они мали загальне значіня.

І. С. Вудсворт.

КОЛИШНЯ КАНАДА.

Слово правнука — імігранта до його щойно прибувших канадийських співгорожан.

(Докінченэ.)

Громадянскі організації творились борше, чим люди годні були зоріэнтуватись як заряджувати ними, навіть борше, чим гадка громадянських відвічальностий годна була розвиватись.

Реакция кинула многих молодих людий з вузких понять Пуританів в житэ безцільної само-поблажливости і байдужности. Эвангельскі кличі замовкли та полишили многі проповідальниці без благовістя, а многих людий без релігійного якора.

Нагода "легкого зарібку" гроший зробила таких соціяльних паразитів як спекуляторів перепродуваня реальностий, загально знаних головно по містах на заході — чоловік, який для економії причиняэсь хиба тим, що сидить собі при телэфоні висадивши ноги на бюрко, або гонить автомобілем поза містом, щоби показати засліпленим будуччиною жертвам свою субдивізию лотів.

Жителі Канади, люди з поля, не виховані в високих кругах зорганізованого громадянського житя, з нерозвиненими соціяльними ідеалами — заставлені були будувати міста, тай диктувати соціяльні інструкції половині сего континенту. Чиж можна дивувати ся, що маэмо нині стільки поколочених справ?

Люди дорослі, без тої дисципліни, яку здобуваэсь там, де ріжні люди жиють побіч себе — були заставлені до проводу в обдумуваню способів народнього заряду, який відповідавби народам, що ріжнять ся між собою походженэм, мовою, религією, просьвітними засобами і соціяльними звичаями. Чиж можна дивувати ся, що роблено помилки?

Сї замотаня справ і помилки треба радше завдячити бракови знаня, та імаґінації, чим бракови доброї волї. Се були чисті непорозуміня. Всяка нетерпимість з боку старих Канадийців виринула не з наміру ограбити других з того, що їм дороге, як радше зі слушної обави, що вони самі тратять те, що одідичили по своїх батьках.

Затрівожені змінами і непевні до чого воно може дійти, деякі наші люди напів в очаяню хопились старях форм. Нові стремліня стрічали вони алярмом. Хоч користувались і тішились новим житэм, то проте бажали задержати старі звичаї краю. І без розбору нарікають вони на все новітне, що не подобаэть ся їм у теперішних іміґрантів. Що правда, війна напружила і скомплікувала цілу ситуацію ще більше. І в їх понятю той наплив іміґрантів треба би спинити. Бож хиба ми не одідичили від наших попередників, на примір спокійну неділю, а сї сьвятотацькі іміґранти заводять собі танці в неділю на ціле полудне!

Для того рода людий розвязка лежить в тім, щоби задержати британські інституції, протестантську релігію, анґлійську мову, та позбутись всїх сих звичаїв Сходу, які здають ся загрожувати всему, що для них дороге.

Сї люди не добачують змін, які зайшли в самій Канаді. Вони не розуміють тих змін, які заходять в їх власнім житю. Їм треба пояснювати нове житэ так само, як і тим европейським селянам, що тілько приїзджають.

Трудний се був період — але мрії старих Канадийців ще не завмерли. Канадиэць ще вноэний тим житэм, попередних поколінь — житэм, що в многих зглядах повинно приспособити его симпатизувати зі змаганями прибувших іміґрантів.

А з другої сторони іміґрант, студіованэм небезпеки і змагань нашого модерного житя зможе чимало помочи своїм дітям, які також мусять перейти той трудний перехід.

Терпимість, приязне вирозуміня, спільна поміч, — се найважнійші річи, сли маэмо колись збудувати спільну канадийську націю, в котрій наші діти змоглиб зажити найвищим, і найкращим житэм. Но я вже перейшов від колишньої Канади, до завтрішньої.

ЩО Э ПРОТЕСТАНТИЗМ?

Як повстало слово протестант?

В столітю великих реформ на релігійнім поли в роцї 1526 в Спірах, в Німеччині, відбував ся сойм де обговорювано релігійні справи. Участь в сїм соймі брали реформатори і представителї римо-католицизму. Представителї римо-католицизму домагались, щоб всякі реформаторскі змаганя знищити, а самих реформаторів покарати. Але, що по сторонї-реформаторів стояли вже визначні німецкі князї, тому не лише не спинено реформ а противно навіть більше толэровано як передтим. По сторонї реформаторів став цісар Кароль V. його брат Фердинанд, саксонський елэктор Іван і много иньших.

Через три роки по сїм соймі, реформатори не мали надто великої опозиції зі сторони римо-католицизму, тому їх реформи почали блискавкою ширитись по Німеччинї.

Приклонники Риму побачили тепер, що іскра реформ кинена між народ взмагаэсь в велику пожежу. Нарід, який так довго стогнав в римскім ярмі, почав радо скидати се римске ярмо зі свої шиї і горнув ся до реформаторів. Се затрясло Римом Лв його основах. Приклонники Риму на борзї скликали другий сойм до сего самого місточка Спірів в 1529 року. На сїм соймі було більше приклонників Риму чим реформаторів, через се реформатори були віддані на ласку більшости. Приклонники Риму почали домагатись, щоб раз покінчити з реформаторами і до сего ужити зелізної руки. На сїм соймі ухвалено великі ограничення для реформаторів і відібрано їм всяку толэранцию дану їм тому три роки взад. Се було щось надлюдского, бо не лише не вільно було нікому приставати до реформаторів під загрозою страшних кар, але і самі реформатори не мали вільности в исповіданю своэї віри.

Чотирох німецких князів і много иньших визначних личностий, зійшлись на нараду і тут ухвалили "протест" на сю нову ухвалу, яка відбирала їм передтим запоручену соймом свободу. Під сей "протест" перший поклав свій підпис саксонський елэктор Іван. На 19. цьвіт. 1529 року князї і иньші провідники занесли сей "протест" до салї нарад і там його торжественно передали, відтак не чекаючи на відповідь, розїхались домів.

В сїм "протестї" звернено увагу і підчеркнено два великих принціпи. Перший принціп-се Бог; другий обовязок чоловіка взглядом чоловіка, респектуючи свободу совісти кождого індивідуа. Ті, що підписали сей протест названо протестуючими князями і послами, а всїх приклонників реформи — протестантами. Се історня, як повстало слово "протестант."

Щоб зрозуміти тепер як слід дефеніцию сего слова "протестант" наведу сей ухвалений і підписаний протест.

Він звучить:

"Ми постановили, з Божою ласкою, удержувати лише чисту проповідь Слова Божого, без яких-небудь додатків до Него... Эсли Ви не уступити перед нашою прозьбою ми протестуэмо сими представленями перед Богом, нашим одиноким Сотворителем, Удержителем, Відкупителем і Спасителем, котрий буде одного дня нашим Судією, як і перед всїми людьми, всїм сотворінэм, що ми для себе самих і для наших людий ані не годимось ані не повинуэм ся в якій-небудь спосіб сїй новій ухвалі в нічім, що э противне Богу і Його Сьвятому Слові, нашій правдивій совісти і спасеню наших душ."

Зі змісту сего протесту мож побачити, що він зовсім не э негативним, а як найбільше позитивного духа. Сей протест не був запереченэм якоїнебудь религії, але як найбільше позитивною заявою в поважаню Біблії і конечно потрібної свободи совісти.

Але понад все протестантизм сьвідчить за Христом, Його любовію, Його ласкою, Його силою і Його найвисшою власностию в повинованю ся і послушеньстві. Се значить, що нїчо і нїхто не маэ права стояти між Христом а душею, ані особа, ані система ані організация. Наша віра в Христа приводить нас до Него і віддаэ свою душу в Його опіку. Се э власне причина, чому римо-кат. церква, так сильно противить ся сїй науцї, бо принятэ сеї науки, значилоб знищити сейчас сю ідею і потребу посередництва сьвященьства.

(Д. б.)

ЧИТАННЯ НА НЕДІЛЮ.

ПРОПАВША ВІВЦЯ І ЗГУБЛЕНЕЙ ГРІШ.

Лука 15:1-10.

Радість буде велика перед ангелами Божими над одним грішником каючим ся.

Лука 15:10.

Приближували ся ж до Него всї митники й грішники, слухали Його. І нарікали Фарисеї та письменники, кажучи: Що сей грішників приймаэ і їсть із ними. Сказав же до них приповість сю, глаголючи: Котрий чоловік э вас, мавши сотню овечок, та загубивши одну з них, не зоставить девятьдесять і девять у степу, та не пійде за загубленою, доки знайде її? А знайшовши, положить на плечі собі, радіючи. І прийшовши до дому, скликаэ другів та сусід, кажучи їм: Радуйтесь зо мною, бо я знайшов овечку мою загублену. Глаголю вам, що оттак радість буде на небі над одним грішником каючим ся, більше ніж над девятьдесять і девятьма праведниками, котрим не треба покаяння. Або котра жінка, мавши десять драхім, коли згубить драхму одну, не сьвітить сьвітла, та не вимітаэ хати, та не шукаэ пильно, доки знайде? А з найшовши кличе подруг та сусідок, кажучи: Радуйтесь зо мною бо я знайшла драхму, що була згубила. Так, глаголю вам, радість буде перед ангелами Божими над одним грішником каючим ся.

Передне слово. В эвангелію від сьв. Луки містить ся збірка трох Христових приповісток, які подають нам майже однаку науку про те як то Господь Бог і всї мешканцї небесного сьвіта радують ся одним чоловіком, котрий лишаэ житэ грішне і навертаэсь на дорогу житя праведного; що перестаэ робити зло і прямуэ до благороднійших цілей — прямуэ до мети, де э щось красшого чим гріх, який обнимаэ злочини, піяньство, ушуство, здирство, деморалізацію, неморальність, насильство і прочі дрібнійші зла. Так великої ваги э робота спасеня, що Христос сказав аж три приповістки однакого значіня, щоб представити і пояснити спосіб, яким кождий, правдивий послїдуватель Христа може богато помочи свому ближньому в його припалім станї. Любов, вибаченэ і лагідність так любо і тихонько ділаэ на жорсткі чувства приупалого чоловіка-грішника, що він ніяк не може лишитись злим і блукати в пропасти гріху аж до смерти. Богато добра мож эробити на поли всенародного спасеня, лише коби пастирі наслїдували Христа — пастира, що й житэ своэ дав, щоб всїх заблудших овечок своїх відшукати і зігнати їх до кошари Отця небесного де не буде страху перед хижими звірами — слугами сатани. Дві приповістки, а то, про пропавшу вівцю і загублений гріш, зачинаэмо розбирати в нинїшній лекції, а приповістку про блудного сина будемо студиювати, як Господь Бог поможе, пізнійше.

ПОЯСНЕНЭ.

Приближували ся. Дієслово ужите в часї минувшім недоконанім означаэ, що згадана кляса людий безупинно приходила до Христа, котрий навертав їх на дорогу спасеня. Они були приваблені Його науками, які дуже подобались їм. **Митники.** Урядники, що укладали і збирали податки. Они були зненавиджені через Жидів задля двох причин: 1) Они репрезентували римский уряд, якій мав абсолютну власть над жидівским народом. 2) Їм закидували лакомство, здирство і ошуство. Они мали нагоду накладати і стягати податки в такій пропорції, що дуже часто де-що і для них лишало ся. В эвангелію знаходимо коротке спімненэ про двох митників, Матія і Затхея, котрі скоро стали послїдувателями Христа. **Грішники.** Прупала і занедбана кляса людий, котрих Жиди називали грішниками. До сеї кляси зачисляли людий, котрі не взгляняли традиції жидівскої старшини, і не дуже притримувались жидівских, церковних законів. Они були грішниками в очах людий і вочах Бога, але безсумніву они не були гіршими від тих що дивились на них з погордою. Христос ганьбив Фарисеїв і письменників так, як непоправних грішників, помимо того, що они вдавали бути дуже строгими оборонцями законів і жидівских старих традиций. Грішник, що шукаэ за правдою, знайде свою путь в Ісусї Христї. Митники і грішники не чули доброго слова від фарисеїв і письменників, зате коли почули лагідний привіт Ісуса, они каяли ся і зачинали жити праведно. **Фарисеї.** Ті що вдавали бути дуже чесними і строгими защитниками законів і традиций обрядів. В початках ся секта була чесною і мала великій респект в релігійних сферах цілого юдеїзму, але однак з часом она перетворилась в клясу лицемірів, котрі клали більшу вагу на зверхну обрядовщину чим затриманэ дійсного принціпу справедливости. **Письменники.** Переписувателї, інтерпретори і учителї жидівских законів і обрядів. **Сей.** Они так не навиділи Христа, що навіть не мило їм було спімнути імя "Ісус." **Грішників приймаэ і їсть з ними.** Фарисеї і книжники бояли сходити ся з переступниками законів, щоб не страфитись. Они забували або сьвідомо не хотіли поправити тих, що творили зло, може й несьвідомо. Христос прабрав іншу методу в навертаню грішника. Він не уживав докорів, тілесної кари, або шибениці, але любовію і помилуванэм сокрушав тверді серця грішників — Він зближав свою любов до них, а они зближались до Него і наслїдували Його в житю — значить ся, ставали добрими людьми. А ще їсти з грішниками, то вже було великою неславою для Фарисеїв — они не добачували великого страфленя своїх моральних прикмет. Ісус знав їх внутрішну нечистоту і тому Він уважав їх за гірших грішників чим митників, що визнавали свої гріхи.

Сказав-же до них приповість сю. Приповістка о пропавшій вівци представляэ положенэ перестрашеного грішника, котрий не видить і не знаэ дороги до Бога. Ісус говорив приповістку сю Фарисеям і книжникам, щоб представити їм відносини Отця небесного до них, що потребують Його. Він заявив, що кождий чоловік робить тимчасово те, що Він робить духово завсїгди. **Мавши сотню овечок.** Ісус наводив факти з якими слухачі були обзнакомлені. Приміром властитель сотнї овець э в добрих материяльних обставинах, а помимо сего дбаэ, щоб ані одна овечка не пропала. **Загубивши одну.** Всхідні вівчарі не лише знають число свого стада, але й для кождої штуки дають окреме імя, щоб в разї згуби мож означити, котра вівця пропала. **Зоставить девятьдесять і девять.** Він розуміэ яке терпінэ і страх маэ пропавша вівця вандруючи в степах, і не хоче, щоби найменьша часть його власности пропала. **Доки знайде її.** Христос, як той добрий пастир ревно і пильно шукаэ упавших морально одиниць. Девятьдесять і девять лишаэ, бо знаэ, що они знаходять ся в безпечнім місци; пропавших Він шукаэ, їх через Духа сьвятого в кождім розпустнім домі, в кождій тайній криївці гріха. Він пригортаэ їх до своїх грудий, милуэ їх — даэ їм ласку благодати.

Положить на плечі. Подорожні оповідають, що на далекім Всході дуже часто мож здибати вівчаря, що несе слабу вівцю на плечах до кошари. Се означаэ велике милосердіэ Ісуса. **Радіючи.** Пастир веселить ся, бо знайшов те, що шукав. Ісус радував ся тими що стали учениками Його і були Його вірними послїдователями. **Радуйте ся зо мною.** Його радість була так велика, що він бажав щоби і його сусїди могли взяти участь в його веселости по віднайденю пропавшої овечки. **Що оттак радість буде на небі над одним грішником каючим ся.** Небо і земля э в тісній звязи. Спасеня пропавшої души, будь то самохвального Фарисея, або звичайного проступника, э власне причиною радости на небі і на земли. **Котрим не треба покаяння.** Эсли Ісус відносив ся сими словами до Фарисеїв, то Він сатирично виражав їх притенціональність; але можна також думати, що спасенэ одної души приносить велику радість підчас коли безпечність праведників також цінить ся. Лише спасенним вже не треба покаяння.

Або котра жінка. Ся приповістка представляэ грішника котрий не э сьвідомий свого припалого стану. Де не котрі писателї припускають що жінка, шукаючи згублений гріш, представляэ церкву що шукаэ душ блукаючих грішників, так як пастир представляэ Сина Божого. В третій приповісти, о заблуднім синї, тато приймаючи повернувшого домів сина, представляэ Бога Отця приймаючого каючих ся грішників. **Десять драхім.** Палистинскі жінки носять довкола голови селянку грошевих монет. Монета називаэсь драхім, або денарій — вартість одного денарія рівнаэсь пятнайцять центам. **Сьвітить сьвітло.** Хати не мали шкляних вікон, а сьвітло сонця продиралось лише через отворені двері; для того треба було сьвітити сьвічку, щоб знайти згубу. **Вимітаэ хату.** Палестинскі селяни не ставлять в хатах підлоги з дощок, а на поліпленій глиною земли э досить пороху, так що хотівши знайти малу загублену річ, то треба замітати всю хату. **Радість буде перед ангелами.** Ангели інтересують ся приверненэм пропавшої души до божої ласки і радіють її спасенэм.

З непредвиджених причин минувшого тижня не вийшов „Канадиэць" за що перепрашаэмо наших Читачів. Ми постараэмось в коротці надолужити нашим Читачам за понесену страту.

ОПОВІДАНЯ.

Граф Лев Толстой.

ПРОПУСТИШ ОГОНЬ НЕ ВГАСИШ.

(Продовженэ.)

Відпряг він коня, упорав ся і вийшов до хати. В хаті не було нікого. Діти не вернули ще з поля, а баби стрічали худобу. Вийшов Іван, сів на лаву і задумав ся. Пригадав він собі, як Гаврилови оголосили рішенэ і як він побілів і відвернув ся до стіни. І защеміло у него серце. Прирівнав він до себе, коли би эго присудили висічи. І жаль эму стало Гаврила. І чуэ він: закашляв ся старий на печи, обернув ся, спустив ноги і поліз з печи. Зсунув ся старий, притаскав ся до лави і сів. Утомив ся, поки доліз до лави. Відкашляв старий, опер ся на стіл і каже:

— Що-ж? Засудили?

Іван каже: на двайцять різок засудили.

Похитав старий головою.

— Зле — каже — Іване, ти робиш. Ох, зле! Не эму, а собі зле робиш. Ну, висічуть эму спину; а тобі полекшаэ від того? Що?

— Пізнійше не буде! — сказав Іван.

— Що не буде? Чиж він гірше робить від тебе?

Розсердив ся Іван. — Як то? — каже: Що він мені зробив? Він був би мені бабу вбив на смерть! Та він і тепер грозить мене спалити. Щож кланятись эму за те?

Зітхнув старий і каже:

— По усему вольному сьвіті ти Іване ходиш і їздиш, а я на печи котрий вже рік лежу; ось ти й думаэш, що ти все видиш, а я нічого не виджу. Ні, сину; тобі нічого не видно, тобі злість очи заступила. Чужі гріхи перед очима а свої за спиною. Ти сказав, що він зле робить...

Коли би він оден зле, робив не було би лиха. Чи лихо поміж людьми від одного заводить ся? Лихо між двома. Эго погань тобі видно, а своэї не видно. Як би він сам був лихий, а ти добрий, лиха би не було. А бороду хто эму видер? А по судах хто эго тягав? А всьо на него складаэш. Сам погано живеш, і від того йде лихо. Не так я, сину, жив і не так вас учив. Ми із старим, з эго вітцем, чи так жили? Ми як жили? По сусідски! У него вийшла мука: прийде баба: — Дядьку Флоре, муки треба! — Іди, молодице, до комори та набери, кілько треба. У него бувало нема кого післати з кіньми: — Іди, Івасю, з кіньми! — або у мене не стане чого; іду до него: Дядьку Гордію, того а того треба. Бери, дядьку Флоре! — Оттак у нас бувало й легко було нам жити. А тепер що? От колись ту розказував жовнір за Плевну. Що-ж? У вас тепер війна гірше тої Плевни. Чи се житэ? Не гріх то? Ти хлоп; ти господар в дому; від тебе йде приклад. А ти чого учиш своїх баб та дітий? Собачити ся! Колись ту Тараско, той смаркачина, лаэ тітку Эрину при матери, а матір сьміэ ся. Чи то добре? Від тебе-ж іде приклад. Ти з души своїй подумай! Чи годить ся так; Ти мені слово а я два; ти мені в писок, а я тобі два рази? Ні сину; Христос по сьвіті ходив та не так учив нас, дураків. Тобі слово, а ти змовчи; эго самого совість переконаэ. Оттак Він учив нас! Тобі раз в писок, а ти настав ся ще; на — мов — бий, коли я заслужив. А эго совість зганить; він і покорить ся і тебе послухаэ. Так то Він нам приказував а не носа задирати. Що-ж мовчиш? Чи добре я говорю?

Мовчить Іван, слухаэ.

Закашляв ся старий, на силу відпочив, та знов став говорити: — Ти думаэш, що Христос нас зле учив? А тож усе для нас, для нашого добра. Ти бодай о земнім житю погадай! Що тобі ліпше та чи не гірше стало з того часу, як у вас тота Плевна завела ся? Почисли-но, кілько добра ти протратив на суди, кілько проїздив та прохарчував? У тебе сини — такі орли піднялись; тобі би жити та в гору йти: а у тебе достатки стали маліти. А від чого? Все від того від гордости твоэї! Тобі з дітьми треба поле їхати та сіяти, а тебе враг жене до суду. Не в час зореш, не в час посіэш, то вона, матінка, й не родить. Овес чому отсе не вродив ся? Ти коли эго сіяв? З міста приїхав. А що висудив? Собі на шию! Ех сину! Ти памятай на свою роботу, роби з дітьми на поли та в дому, а скривдить тебе хто, так ти по Божому вибач, а й в роботі буде тобі вільнійше і на души все у тебе буде легко.

Мовчить Іван.

— Ось що, Івасю! Послухай мене старого! Піди ти, запряжи малого, їдь зараз таки в управу, полагоди там усі справи і піди рано до Гаврила, погодись з ним по Божому та до себе запроси — завтра і так сьвято постав самоварчик і розвяжи всі гріхи, щоби їх більше не було, та і бабам і дітям закажи.

І знову зачав старий, мов би вгадав:

— Іди, Івасю не відкладай! Гаси огонь в початку; а розгорить ся тогді эго не спинеш.

Хотів старий эще щось сказати та не доказав; прийшли баби до хати, зацокотіли як сороки. До них вже всі вісти дійшли, і як Гаврила засудили на різки і як він похваляв ся спалити. Всьо довідали ся і свого додали і вже з Гавриловими бабами вспіли на вигоні на його поляяти ся. Стали розказувати, як їм Гаврилова невістка грозила референтом; референт мов тягне за Гаврилом, він усю справу тепер переверне. А учитель мов уже другу просьбу написав на Івана до самого царя; а в просьбі тій прописано все, і за сворень і за огород, і половина господарства тепер на них перейде. Вислухав їх Іван і знов у него похололо серце; і він розгадав ся миритись з Гаврилом.

У господаря в хаті все роботи богато. Не вдав ся Іван в розмову з бабами, а встав, вийшов з хати і пішов на гумно та до стодоли. Поки упорав ся з роботою, вже й соньце зайшло за хату, приїхали й діти з поля. Вони орали під зиму на ярину. Стрів їх Іван, розпитав про роботу, поміг уладнати ся, відложив розірваний хомут до направи: хотів ще попрятати жердки під шопу, та вже цілком смеркло ся.

Тепер повечеряти та спати! — погадав Іван; хопив розірваний хомут і пішов до хати. Та до того часу забув і про Гаврила і про те, що говорив отець. Ледво до дверий та до сіний, аж чуэ: ззаплота лаэ когось сусід хриплим голосом. Спинив ся Іван, постояв, послухав, поки Гаврило лаяв ся; похитав головою і пішов до хати.

Вийшов він у хату. В хаті засьвітили; молодиця в куті сидить за кужелю, стара ладить вечерю, старший син крутить волоки до постолів, другий сидить при столі з книжкою, Тараско збираэ ся на ніч.

В хаті все гарно, весело, колиб не те лихо, лихий сусід. Вийшов Іван сердитий, скинув кітку з лави і насварив на баб, що шафлик не на місци. І нудно стало эму з мисли Гаврилові слова, як то він на суді відгрожував ся і як отщо про когось хриплим голосом гукнув: "убити эго варто"!

Подала стара Тарасови вечерю. Попоїв він, надів кожушину, кафтан, підперізав ся, взяв хліба і пішов на улицю до коний. Хотів эго старший брат провести, та Іван сам встав і вийшов перед хату. На дворі вже цілком стало темно, захмарилось і підняв ся вітер. Зайшов Іван з ганку, підсадив сина, підогнав за ним лоша і постояв, посмотрів послухав, як Тараско поїхав долі селом, як з'їхав ся з другими хлопцями і як вони геть від'їхали, що їх і не чути. Постояв, постояв Іван у ворі, і не виходить у него з голови Гаврилові слова; "Щоби у тебе щось важнійшого не запалило ся!"

— І себе — думаэ собі Іван — не послухаэ. Така посуха та ще й вітер! Зайде де з заду підложить огонь, та й сліду по нім нема! Спалить злодій і стане невинний. От колиб так эго зловити, вже не увійшов би!

І так ся думка залягла Іванови в голові, що не пішов він назад на ганок, а просто зійшов на улицю, за ворота, за угол. "Давай, обійду обійстэ; хто эго знаэ!" І пішов Іван тихою ходою попід ворота. Що йно зайшов він за угол, погля нув здовш плота: і увиділось эму, що на тім углі щось шуснуло, ніби висунулось і назад сховалося за угол. Спинив ся Іван і притих; слухаэ і дивить ся: все тихо, тілько вітер листочками на лозині тріпоче і по соломі шелестить. Було темно, хоть око вибери а то вдивились очи в темноту, і видить Іван весь угол і стріху. Постояв він посмотрів: нема нікого.

"Видно, привиділо ся" подумав Іван, "а все таки обійду". І пішов крадучись, попід шопу. Ступаэ Іван тихо в постолах, так що й сам своїх кроків не чуэ. Дійшов до угла, аж дивись: на тім кінци щось блиснуло і назад скрило ся. Так і вразило Івана в серце, і спинив ся він. Тілько пристанув, на тім самім місци спалахнуло яснійше і виразно видно, як спиною до него сидить чоловік в шапці, прикучнувши, і жмут соломи розпалюэ в руках. Затовклось у Івана серце в грудях мов птиця і напружив ся весь і пустив ся великими кроками. Сам під собою ніг не чуэ. "Ну" думаэ "тепер не втікне, на місци прихоплю"!

Не далеко дійшов эще Іван, аж нараз засьвітилось ясно-ясно, та, вже не на тім місци і не маленький огник, а полумэм спалахнула солома під острішиною і несе на стріху і стоїть Гаврило і всего эго видно.

Як яструб на жайворонка кинув ся Іван на Хромового. "Звяжу!" думаэ: "не втікне тепер!" Та зачув видно, Хромий кроки, оглянув ся і — відки і взяла ся прудкість — шугнув мов заяць попід шопу.

— Не втікнеш! — закричав Іван і налетів на него. Тілько хотів він эго ухопити за ковнір а Гаврило вирвав ся эму зпід руки, а Іван ухопив эго за полу.

(Дальше буде.)

ПРОСИМО ВАС ВІДНОВИТИ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ НА "КАНАДИЙЦЯ"

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ В ЕДМОНТОНІ.

Маэ отсї нові книжки на продаж:

Страшні Тайни Монастирских Мурів подані монахинею Маріэю Монк . . . 75-цт.
Хата Дятька Томи. Часть 1. і 2. по . . . . 25-цт.
Розбійник Кармелюк часть 1. 2. і 3. по . . . . 40-цт.
Історія малого Пидиїнка по 20-цт.
Девять братів і десята сестричка . . . . 15-цт.
Опришок . . . . 25-цт.
Шерльок Гольмес часть 13. і 14. по . . . . 15-цт.
Пророцтво сьв. Михальди по . . . . . . 25-цт.
Велика Європ. Війна 40-цт.
350 Загадок . . . 15-цт.
Народні казки часть 1.-2. і 3. по . . . . 10-цт.
Лис Микита . . 50-цт.
Житэ Ісуса Христа $1.25-цт.
Ренальдо Ренальдині . 25-цт.
Сорокаті Штани . . 25-цт.

UKRAINSKA KNYHARNIA
350. Kinistino, Ave.
Edmonton, Alberta.

Винаходи приносять богатство

Ми, як приймаэмо до опатентованя винахід то даэмо контракт на письмі, в котрім РУЧИМО за осягненэ патенту, або звертаэмо нашу адвокацьку належитість.

Провірюванэ чи винахід надаэ ся до опатентованя полагоджуэмо цілком БЕЗ ПЛАТНО. Пишіть ще нині по українськи на понизшу адресу по всякі поради і по ясненя, як і по книжочку в УКРАЇНСЬКІЙ мові конечно потрібну для кождого винахідника, котру висилаэмо на жаданэ ДАРОМ.

R. MORGAN ELLIOTT & CO.

717. Woodward Bldg.
WASHINCTON, D. C.

ЯК ДИКУНИ ДОБУВАЮТЬ ОГОНЬ?

Огонь маэ даячоловіка велике значінэ; його поломінь осьвічуэ нічну темряву, а тепло огріваэ тіло підчас непогоди; при його помочи приготовляэмо їду. Очевидно-ж, що печи і варити навчили ся люди аж тоді, коли вміли вже добувати і піддержувати огонь.

Чоловік не лише користуэ ся огнем, але і вміэ добути його, розярити, піддержувати і загасити після потреби.

Нема здаэ ся на земли ні одного племени, котре не знало би огня. Кажемо "здаэ ся," бо оден подорожник оповідаэ, що він надибав таке племя. Се було в 1841 р., коли він враз з товаришами причалив до берега одного з островів на Великім Океані. "Мешканці того острова — пише подорожник — гарні, добре збудовані, добродушної вдачі і дуже охочі вимінювати ріжні річи. У них не можна було знайти слідів огня, головень, вугля, попелу; вони їли всьо сире. Іскри при кресаню огня і дим з цигар приводили їх в такий страх, як гуркіт грому, або гук вистрілу."

Якжеж дикуни добувають огонь? У нас э сірники, при помочи котрих можемо і сьвічку запалити і затопити в печи. А дикуни сірників не мають, щож вони роблять?

Бушмен бере сухе поліно, опираэ одним кінцем в груди, а другим в землю і тре з цілої сили другим сухим поліном. За кілька хвиль сухе поліно від тертя загріваэ ся, а потім запалюэ ся.

Австралієць вишукуэ спорохнявілу колоду і дотп тре палкою, доки не запалить ся підложена суха трава.

Се найпростійші способи добуваня огня. Так певно добували огонь і люди давної минувшини. З часом добували огонь трохи інакше. Спосіб лишив ся той сам — тертэ, лише прилади змінили ся.

Між тими приладами перше місце занимаэ сверлик до добуваня огня, чи як його звуть "деревляне огниво". От таке то огниво знайдеш у всіх диких народів, лише що не всі однаково його роблять.

Огниво Австралійців складаэ ся з дощинки і патичка, зробленого з твердого і сухого дерева. В дощинці зроблена ямка, в котрій дотп крутить патичком, доки дошка не розпече ся та не посиплять ся іскри.

Крутити деревляний сверлик можна також при помочи навененого ременя.

Мешканець Алеутських островів притискаэ сверлик до дощечки зубами що маэ сили і рівночасно крутить його руками при помочи навененого ременя. Чим скорше вертіти сверликом, тим скорше дошка задимить ся.

Ще ліпше огниво мають Ескімоси. Сверлик вводить ся в рух при помочи лука з тятивою, котрий заступаэ ремінь. Ескімос натискаэ сверлик з верху дощинкою, котру держить в лівій руці, а правою тягне лук в зад і в перед і вправляэ сверлик в рух. Коли зачне добувати ся дим і повставати іскри треба приложити кусень порохна, або иншого легко запального матеріялу — і загорить полумя.

Огонь добуваэ ся також при помочи кресала. Кількадесять літ тому і у нас уживали таких кресал; ударами кусня кременя о сталь викресувало ся іскри і запалювало ними "чир" — суху губку.

Кресала знаходять ся в декотрих стародавних могилах-курганах. Видно отже, що декотрі первісні люди уміли добувати огонь не лише при помочи деревляного огнива, але і кресалом.

Від коли істнуэ земля, істнуэ і огонь. Блискавка ударяэ в дерево і запалюэ його; огнедишні гори — вулькани викидають цілі маси огнявої ляви, котра спливаючи, чи радше спадаючи на збіча гори запалюэ цілі ліси; вкінци із деяких земних щілин добувають ся гази, котрі на воздусі загоряють полуміню.

Так буваэ нераз тепер, так було по всі віки, навіть тоді, коли чоловіка не було ще на земли. Та з того не виходить, що і чоловік відразу знав добувати огонь. Мабуть много часу минуло, доки люди додумали ся розводити огнище, щоби погріти ся в часі зимна та зварити страву.

Але от що цікаве: чи користували ся люди тим огнем, що даэ сама природа? Навряд. Огонь від грому, з вульканів і запальні гази — явища досить рідкі; таким огнем не запоможеш ся в кожду пору і всюди. Тому довело ся людям придумати власні способи добуваня огня. Хто і коли видумав той спосіб — не знати. Старинний китайський переказ оповідаэ, будьтоби із мудрців увидів на дереві птицю, котра дотп довбала дзюбом сучок, доки він не запалив ся; тоді мудрець придумав деревляне огниво, котре з того часу стало служити всім людям. Однак то лише повірэ-байка.

Звісне лиш одно: що люди старокамінної доби вміли вже добувати огонь при помочи дерева, або креміня.

Значить, що китайський мудрець ні при чім і нема йому за що дякувати. А як належить ся кому яка дяка за то, то хиба нашим прабатькам або праматерям з камінної доби. Дуже можливо, що власне жінки, видумали ліпити глиняну посуду і добувати огонь, бо они завідували хазяйством в своїх печерах, а мущини бродили цілими днями по лісах шукаючи за добичию. Однак річ певна, що огонь, котрий повстаэ в наслідок тертя, відкрили наші прабатьки чи праматері цілком случайно і заслугою їх може бути лише то, що они навчили ся добувати огонь коли схочуть і використовувати в ріжних потребах.

КОНКУРС.

Українська Бурса в Едмонтоні отсим подаэ до відома українським студентам, котрі хотіли б учащати до середних і висших шкіл в Едмонтоні, що з початком шкільного року заряд Бурси прийме на станцію і харч 15 студентів за оплатою 15 долярів в місяць.

З огляду на се, що Бурса находить ся оподалік від каледжів і через те студентам не вигідно булоб приходити на обід до Бурси, тому студенти дістануть лишень добре снідане і вечеру в шкільні дні а в суботу і неділю тоже і обід.

Студенти, які хотілиб дістати обід в Каледж можуть дістати дешевше як звичайно через заряд Бурси.

Сли окаже ся надвишка, то заряд Бурси знизить ціну за харч вже в другім місяци.

Заряд Бурси уліпшаэ кімнати в Бурсі, щоб студентам було вигіднійше мешкати.

Фармері, котрі хотілиб дати своїх синів до Бурси, можуть платити фармерскими продуктами.

ЗГОЛОШУЙТЕСЬ СЕЙЧАС НА СЛІДУЮЧУ АДРЕСУ:

„UKRAINSKA BURSA“
10628 --- 96 Str. Edmonton, Alta.

ЯПОНІЯ ЛАДИТЬ СЯ ДО ВІЙНИ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

Сек Гун Кім, провідник партії націоналістів на Кореї, заповів, що зараз, як тільки наступить заключенэ мира в Европі, вибухне війна Японії зі Злученими Державами. Кім мешкаэ тепер в Ню Йорку. Коротко він сказав отсе:

1. Японія сейчас виповість Злученим Державам війну, як тілько воюючі держави в Европі заключать мир.

2. Японія плянуэ поділ Хін між три держави: Японію, Англію і Росію і ціла її політика тепер звернена в тім напрямі. Злучені Держави обстоюють за політикою відчинених дверий і неподільности Хін. Се головна причина війни.

3. Японія постійно скріпляэ свої залоги на Кореї і заключила недавно задля поділу Хін договір з Росією.

Коли Японія виповість війну Злученим Державам, то зверне перший свій удар проти Панамського Каналу; щоби не допустити до того, аби американська фльота оперла ся о середущу Америку.

Відколи Злучені Держави заняли Гавайські острови і Філіпіни, зачало ся в Японії скрите ворогованэ проти Північно-Американської Юнії. Що доси не прийшло до війни, се стало ся головно з фінасових причин. Таксамо від війни зі Злученими Державами здержував Японію страх перед Росією, яка готова була скористати з нагоди і знова витягнути свою руку по Манджурію. Німеччина могла була поспішити на поміч Злученим Державам, бо оба сі краї мали однакові торговельні інтереси в Хінах. Лише в тій цїли Німеччина набула була пристань і місто Кіяв-Чав.

Але головно політика Америки, яка не хоче допустити до поділу Хін, э солию в оці Японії. Японці ненавидять американських місіонарів на Кореї бо вони несуть між народ осьвідомленэ і просьвіту, що не годить ся з самовладою і деспотизмом Японців в тім краю.

Японське правительство сьвідоме того, що населенэ Кореї ненавидить Японців і на випадок війни сейчас підняло би повстанэ. І тому то Японія постійно скріпляэ свої залоги на Кореї. Того року приміром японська залога зістала знова скріплена о цілу дивізію.

Про скло.

Перед кількома тисячами літ мешкав над берегом Середземного моря, в Малій Азії, купецький нарід — Фенікійці. Вони розвозили товари з одного краю до другого, так по цілому сьвіті.

Одного разу приплив фенікійський корабель, наладований содою, до якогось піскова того краю; моряки розпалили зараз на березі огонь і розсипали при тім трохи соди на огонь. Пізнійше, як огонь цілковито вигас, знайшли на тім місци якусь тверду, але крихку і прозорову масу. — Се було скло.

Кілько в тім оповіданю э правди а кілько неправди, сего ніхто не може певно сказати. Певно одначе э то, що скло знане від давна, і що винайденэ його приписують Фенікійцям.

Але зразу було скло таке дороге, що тільки великі богачі могли позволяти собі на купленэ скляних чарок і збанків. Нині і в найбіднійшій хаті вставляють скляні шиби; давнійше того не було. Тоді по дворах великих панів затягали вікна рибячою оболоною, скірою звірят, напущеною товщем, а перед дощем і студіню зачиняли їх деревляними засувами.

Які дорогі давно були шиби, можна пізнати з того, що польський король Казимир Справедливий, який жив при кінци дванайцятого століття, приготовляючи в своїм замку мешканэ для своєї жінки, казав вставити в деякі вікна шиби. Не у всі, а лише в деякі!

Доляр не гроші, а за одного доляра буде йти "Канадиэць" до вашої хати що тиждня через цілий рік.

Бельгійска кавалэрия виїзджаэ на поле борби.

РУЇНА КРАЮ.

Уривок листа з краю.

Ваш лист одержали 18. с. м. Сердечно дякуэмо за милу память. При читаню Вашого листа ми тішили ся і плакали. Бож ніхто тут не гадав, що ви ще між живими і що остали на своїм місци. Часописи доносили, що всіх Австрійців і Німців інтерновано і заслано до Австралії, або Африки. Думали отже, що ми не то що не зобачимось вже, але що й не почуэмо й словечка від Вас.

В нас страшна дорожня тепер. Муки майже не можна дістати ніякої. Мука кукурудзяна по 80 сот. за кільограм, а пшенична по 1. кор. 40 сот. і доросше. Щоб дістати один бохонець хліба за 70 до 80 сот. то треба ходити попід мури і вистоювати більше як один тиждень. Добра курка коштуэ 15 до 20 корон. Волове мясо 3.20 К. і 3.40 К., свиньске 4 до 5 корон; солонина вуджена 8. К., масло мішане з кушеромом 7 до 8 К.... Пів сажня дров коштуэ мене 110 корон. Тона вугля 75 корон. — І жий тут!

ГАРМОНІЙНІСТЬ НАРОДІВ В АМЕРИЦІ.

В Европі народи бють ся на смерть і житэ, коли в Америці всі народности живуть в повній згоді. Така сама згода пануэ між ними щодо **Трінерового Американського Еліксіру Гиркого Вина.** Гірардо Варано, Італіэць пише з Мавнт Кармел, Па.: "Я ніколи не перестану вихвалювати Вашої медицини, бо она дійсно э могуча. Я ще не докінчив другої фляшки коли чуюсь в повнім здоровлю і в силі." Михайло Бобэньский, Поляк з Нордбридж пише: "Я уживаю Трінерового еліксіру гиркого вина другий рік і я не мігби жити довше колиб не ся медицина." Сей еліксір э конечний на всякі жолудкові слабости як затверненэ, нестравність, брак апетиту, болю голови і всі иньші хороби, які повстають з жолудка.

Ціна 1.30. з пересилкою.

JOS. TRINER, Manufacturer
1333 - 1339 S. Ashland Ave.
CHICAGO.

Попит на Лінімент Трінера зростаэ а се доказ, що наші приятелі ним вдоволяють ся. Він знаменитий підчас ревматизму, невральгії, звихнення і опухненя. Ціна з почтовою пересилкою 70 центів.

Ціна з почтовою оплатою 70. цт.

ПАНОВИ ФАРМЕРИ!

Я купую безроги і худобу кождого тиждня.
Плачу добру ціну і за якість і вагу гварантую.

В МЕНЕ НЕМА ШАХРОВАНЯ НА ВАЗІ.

F. C. SMITH
Lamont, Alta.

МИ ВИРОБЛЯЭМО СТАРО КРАЭВІ КОВБАСИ.

Эсли хочете старокрайові ковбаси, вудженину або що-небудь з ґросеріє пишіть на адресу: —

WASYL ZAPOROZAN
518. Kinistino, Ave.
Edmonton, Alberta.

Висилаэмо все потрібне на фарми і секциї і даэмо опуст на гуртові замовленя до шторів.

THE EDMONTON SADDLERS CO. LTD.
9928. Jasper Ave.
Edmonton, Alberta.

Ми виробляэмо самі всяку упряж і продаэмо низше голсейл ціни.
Зайдіть до нас і переконайтесь. Пишіть по наш катальог.

ЦИГАРЕТИ.

Слова не всилі суть так вірно представити наслідків куреня цигаретів, як подані образки в сій розвідці. Я раджу кождому курцеви цигаретів, щоб кождого року фотографував ся і в рамках укладав їх побіч себе на стіні в своїй кімнаті, де буде бачити докладний образ свого постепенного знищеня з року на рік.

Коли се постепенне лідкошуванэ його власного здоровля не опамятаэ його і він не перестане курити задля ради себе самого, то жадна наука чи проповідь не зробить сего, бо його власний образ постипенного убиваня себе. Буде о много більше зворушаючий чим яка набільше переконююча проповідь з проповідниці.

Наслідки морального знищеня курця цигаретів я не буду розбирати ані доказувати, се лишаю для других. Я осуджую куренэ цигаретів, бо она уймаэ бизнесову підприэмчивість і успіх в житю одиниці, вбиваэ енергію, сприт і підкопуэ живучу силу, умертвляэ розум і ограничаэ думаючу елястичність, вбиваэ амбіцию, красші ідеї і ніжнійші почуваня і предчутя, нищить спосібність концентрованэ гадок, що э необхідним у всіх успіхах.

Вся тендиция трійки-нікотини, що знаходить ся в цигареті, э ограничити розвій молодця. Вона э страшним убійником всякого чесного стремліня. Ся трійка-нікотина руйнуэ так здоровлэ одиниці як і зі мораль. Вона не лише руйнуэ здібність мозка але і захитуэ умислову рівновагу. Множество нещасливців, по домах для божевільних, се бувші загорілі курці цигаретів. Куренэ цигаретів витворюэ надприродний апетит, дивний і неограничений потяг і невдоволенэ, неспокій, нервовість, злість а в многих случаях нестримність перед злочинами. Дійсно, моральне знищенэ, яке витворюэ куренэ цигаретів, э чимсь страшним.

Брехня, підступ, ошуканэ, брак морального настрою і цілковитий упадок підстави, людского житя, се суть прикмети куреня цигаретів.

Судія Крейн в Ню-Йорку сказав: "Девятьдесять девять на сто хлопців між літами 10. а 17, які приходять перед мене оскаржені, мають від тютюну аж пожовклі пальці. Я не э нарваним, ані не маю охоти уважати себе за реформатора, але мушу сказати, що куренэ цигарів більше нищить хлопців чим алькоголь. Колиб Ви бачили перед собою оскаржених хлопців, які через уживанэ тютюну суть безнадійно глухі, які обкрадають заробіток своїх сестер, які абсолютно відказують ся від роботи, які нічо не роблять лише крадуть і грають. Ви э тут безсильними, бо бачите, що се все э наслідком

куреня. В тютюні мусить бути якась трійка, яка входить в тіло хлопця і вбиваэ всі благородні почуваня і моральний нахил."

(Д. б.)

BIBLE & RELIGIOUS BOOK STORE.
9614. Jasper, Ave.
Edmonton, Albera.

МАЭМО НА СКЛАДІ БІБЛІЇ І ЭВАНГЕЛИЯ НА ВСІХ МОВАХ.

Біблія на укр. язиці 1.15-цт.
Новий Завіт . . . 0.30-цт.
Біблія на російскім яз. 1.00.
Новий Завіт . . 0.30-цт.
Біблія на польскім язи. 0.65.
Пересилку ми оплачуэмо самі.

ОКОЛО 15-го ВЕРЕСНЯ ВИЙДЕ З ДРУКУ НОВА КНИЖКА.

МАРУСЯ

Одно з найкрасших оповідань Гр. Квітки Основяненька.

І двоэ других гарних оповідань: "Як мужик двох ґенералів прохарчив" і "Дикий Пан".

ЦІНА 50 ЦТ.

Для книгарень даэмо відповідний книгарський опуст.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ПИШІТЬ ДО

UKRAINSKA KNYHARNIA
350. Kinistino, Ave.
EDMONTON ALBERTA.

Руське збіжеве бюро в Форт Вілліям, Онтарійо.

Увага для фармерів.

Кождий фармер повинен висилати своэ збіже впрост до **Форт Вілім і Портартур.** Наколи один не в силї заладувати гару, тоді двох чи трох разом повинні ладувати разом.

Відсилаючи збіже до найбільших елэвейторів на сьвіті, дістанете не лише ґовернмент вагу, дійсну вартість збіжа, але і найвисшу ціну. — По всякі інформациї в справах висилки збіжа, удавайтесь до руського бюра, бо заключена умова з ґовернмент елэвейторами і другими колїэвими і збіжевими компаніями уповажниэ нас заступати всякі збіжеві інтереси руских фармерів.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИЇ ПИШІТЬ ДО:

RUTHENIAN BUREAU
P. O. BOX 104. FORT WILLIAM, ONT.

Новість! Новість!

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДАВНО ОЖИДАНА КНИЖКА.

Страшні Тайни Монастирских Мурів.

Подані МАРИЭЮ МОНК, монахинею, якій вдалось втечи з монастиря.

СЕ НАЙЦІКАВІЙША КНИЖКА НА УКРАЇНЬСКІЙ МОВІ.

ЦІНА 50. цт. (з пересилкою.)

КНИГАРНІ ОДЕРЖУТЬ ВІДПОВІДНИЙ ОПУСТ.

Наклад невеликий, тому спішіть ся з замовленэм, коли хочете довідатись про МОНАСТИРСКІ ТАЙНИ!

THE CANADIAN
10336 - 96 ST Edmonton, Alta.
CANADA.

НОВИНКИ.

Американська вигода.

В однім американськім місті компанія назначила до трамваїв ще по одному кондукторови. Їх обовязком буде — відповідати на всї питаня подорожуючих, помагати женщи нам при вході і виході з воза, успокоювати плачучі діти, — словом вони мають старати ся бути для публики помічними.

Торговля живим товаром.

З кождим днем відкривають щораз страшнійші подробиці про торговлю живим товаром в Ню Йорку, котрі наносять сором американській культурі перед цілим цивілізованим сьвітом.

Між загалом пануэ велике обурене, бо жертвою галицьких і російських жидків-гандлярів впали самі, що найкарші учениці, яких поривали, як вони йшли до школи. Сейчас їх вивозили поза Ню Йорк, щоби укрити сь перед поліцією, а по якімсь часї привозили до Ню Йорку на продаж яко товар.

Дівчата продавали в скритих норах нюйорського агента. Урядово стверджено, що в одній італійській гали відбув ся публичний торг на 16-літну панну. "Товар" виставлено на продаж наго. Зачала ся ніби лїцитация, хто дасть більше. Коли два купцї не могли погодити ся щодо цїни, тоді агент запропонував, щоби заплачено від ваги. Дївчину зважено і купець заплатив по 1 долярови за кождий фунт її ваги.

Такі страшні відносини панують серед сучасної культурної суспільности. Нема слів, не ма кари, на таких злочинців.

Трагічна смерть.

Д. Д. Підгайний з Дітройт, Міш. доносить нам про страшну трагічну смерть, яка стрінула там українську родину пп. Кінахів.

В суботу 26 м. м. пок. Семен Кінах вибрав ся автомобілем з жінкою і дитиною в гостину до родичів своєї жінки. Се було якраз в день другої річниці подружного житя молодої пари. О год. 10.30 вечером п. п. Кінахи вертали домів. Улицю Голбрук, якою вони їхали перетинає зелїзнодорожний шлях лінії Ґренд Транк. Уляця в тім місци не освічена, а в додатку нема рогатки, яка охороняла б переходжих перед потягом.

Автомобіль пок. п. Кінаха дістав ся під колеса переїзджаючого тягарового потягу і розбив ся в тріски. П. Кінахови в катастрофі розторощило голову, відірвало руку і помасакрувало цїлий тулів. Його жені колеса потягу відтяли голову, і одну руку і перетяли в поясї. Жінка була вагітна. Дитину, що мала прийти на сьвіт відкинуло на бік. Маленька дволїтна дівчина також згинула разом з родичами.

В Галичині.

"Новоэ Время" подає з лондонських жерел, що до Будапешту прибуло з Карпат 100 тисяч утікачів. Се мало викликати в місті паніку.

Австрійський губернатор Галичини в своїй розмові з представителем "Берлїнер Таґеблятт" заявив що скоре занятэ Львова ледво чи можливе. Уряд переніс ся зі Львова зі глядів осторожности.

До Парижа телэграфують з Цуриху (в Швайцарії), що вже почала ся евакуація цивільного населеня Львова.

Щоби перешкодити наступови російських військ на Львів, австрійські війска вірвали всї мости на ріці Бузї.

Генерал Лінсінген оглядав укріпленя Перемишля і наказав евакувати все населенэ з Перемишля і околиці, а також з Ярослава. До Кракова прибуває богато утікачів.

У Львові?

"Рэч" доносить датою 24. липня ст. ст.:

Відомість про упадок Бродів прийшла до Львова скорше, як се стало ся на ділї, іменно дня 14. липня по півночи. Розказували, що російські війська доходять вже під Красно і що передом йдуть козаки і азійська кінниця, котра без пощади бэ мирне населенэ. Вчинив ся переполох. Многотисячна товпа старала ся дістати на дворець, але сему перешкодили жандарми. На їх адресу почала товпа кричати: "Льокаї, слуги Прусаків, Геть з війною! Дайте нам можність спасти ся! Силою возьмемо поїзди!"

Товпа стала напирати на дворець. Жандарми виняли зброю. В товпі роздав ся вистріл. Товпа кинула ся на жандармів, але їм на поміч пішло військо. Конець-кінців вбито з товпи 30 людий, а 100 ранено. На другий день у Львові проголошено виімковий стан.

ALBERTA COLLEGE North

Школа для хлопців і дівчат для молодих мущин і женьщин.

ОТВИРАЭ СЕГО РОКУ СПЕЦИЯЛЬНУ КЛЯСУ ДЛЯ МОЛОДЦІВ І ДІВЧАТ НЕ ВОЛОДІЮЧИХ АНГЛІЙСКОЮ МОВОЮ.

Дуже за низькою оплатою даєсь борт, помешкане, пране і науку.

В торік в нашій Каледж було 66. молодців, що вчились анг. мови.

В нас можна брати курси науки публичної школи як і гай-скул.

Наука розпочинаєсь на 5-го вересня.

ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦИІ ГОЛОСІТЬ СЯ ДО:

F. S. McCALL B. A.

Principal Alberta College-North.

10041. -- 101. Str.

EDMONTON, ALBERTA.

Італійскі тяжкі канони, які знищили форти Горициї.

ВИ МОЖЕТЕ УМЕБЛЮВАТИ СВОЮ ХАТУ ДОБРЕ А ТАНО.

Коли Ви будете купувати все, що Вам потрібно в нас, де э найбільший вибір меблів, карпетів, кухнів і всіх иньших домашних річий.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

BLOWEY HENRY CO.

EDMONTON, ALBERTA.

„Кан [redacted]

Релїгійно-моральний ТИЖДНЕВНИК.

Передплата на рік лише $1.

Канадиець

THE CANADIAN

„THE CANADIAN"
10336 -- 96 ST.
Edmonton, -- Alberta.

Advertising rates furnished on application.
All kinds of job printing done.

РІК V. Ч. 36. EDMONTON, 20 OF SEPTEMBER. 1916. VOL. V. No. 36.

MARUNCHAK COLLECTION

Аліянти в Македонії розпочали наступ.

НІМЕЦКО—БОЛГАРСКИЙ НАСТУП В ДОБРУДЖІ ЗДЕРЖАНИЙ.

В Брит. Колюмбії взяли управу провінциї лїберали.

Взяли 54.000 Німців.

Лондон 15. вер. — Від початку офензиви в Франциї брит. і фран. війска взяли 54.000 нім. жовнірів в полон, здобули 260 канон і 467 машинових крісів.

Британці і Французи поступили в Франциї значно вперед.

Лондон 15. вер. — Наші війска здобули ворожі окопи на просторі шістьох миль між Комблес а Позіэрами і посунулись дві милї в глуб нім. закопів. При сім ми взяли 2.300 нім. жовнірів в полон, між якими було 65 офіцирів враз зі шістьма оберштами.

Серби відносять побіду.

Солунь, 16-го вересня. — В головній кватирі аліянтів видано отсей звіт:

В напрямі на Фльоріну сербська артилэрія приневолила Болгарів виконати в непорядку відворот з висунених вперед становищ.

В околици Козане викинули Серби болгарські відділи зі сіл Пелэхор і Емборія.

Серби побили Болгар.

Солунь 17. вер. — По дводневім завзятім бою Болгари зістали побиті сербскою армією в Македонії і втікають в напрямі Монастира. В сій борбі Серби здобули 32 канонї, много машинових крісів і много амуниції.

Новий воэнний монстер.

Лондон 17. вер. — Нинї перший раз наш нововинайдений опанцерований автомобіль гонив вздовж нім. окопів і засипав оловом їх оборонців а відтак зовсїм ненарушений повернув назад.

Сей опанцерований автомобіль, се нове воэнне чудо. Гонить через рови, плоти, ломить меньші дерева і ширить страшне спустошенэ в ворожих рядах.

Будову сих автомобілів, держало брит. правительство в тайні і тепер уживаэ їх при своїй офензиві над Соммою.

Німецкі колійові вози придались Румунії.

Лондон 17 вер. — Доносять з Букарешту, столиці Румунії, що сотки колійових возів, яких вислала Німеччина до Румунії за збіжом, ужито до перевозу не збіжа а румуньского війска, при наступі на Угорщину. В Румунії відчував ся великий брак колійових возів, але сей брак тепер усунений.

Німецко-болгарский наступ в Добруджі здержаний.

Рим 19. вер. — Румуньско-російскі війска здержали німецко-болгарский наступ в Добруджі на лінії, що тягнесь від Чорного моря, міста Констанциї, через Раково і Тузелэ до Дунаю.

Тут російскі війска виносять около 400.000 жовнірів.

400.000 Росіян вмашерувало до Добруджі на поміч Румунам.

Берлін 19-го вересня. — Тутешні військові круги на підставі одержаних інформацій подають силу російської армії, яка боре ся разом з Румунами проти Болгарів і Німців в Добруджі на 400.000 людий.

Нове національне сьвято Франциї.

Річниця битви над Марною, де здержано перший страшний наступ німецьких армій, стала національним сьвятом цілої Франциї.

В місті Едмонтоні записалось сего року до публичної школи 8.127 дітий.

Дефіцит міскої стріткарн за місяць авгуcт виносить 12.303 дол.

День Вдяки в Канадї назначено на 9-го жовтня (октобра).

В Онтерійо замкнено всї бари.

Торонто 16. вер. — Нинї в вечір о 7-ій год. в цілім Онтерійо замкнули бари свої двері раз на завсігди.

Деякі бари випродавши свій "товар" замкнули перед часом.

Намісник Канади Дюк Конавт уступаэ зі свого становиска десь коло першого октобра і виїзджаэ до Анґлії. На його місце прибуде з Анґлії, в тім самім часї, новий намісник для Канади Дюк Девоншайр.

В Бріт. Колюмбії впали консервати.

Ванкувер 15. вер. — В Бріт. колюбії зістало вибраних 40 лїбералів а лише 5. консерватів. Передтим в сій провінциї був консер. уряд. Крім одного впали всї консер. міністри, навіть сам премієр.

Нова воэнна позичка.

Канада затягаэ нову воэнну позичку в сумі 100 міл. долярів. Ся позичка маэ бути сплачена 1931 року з 5 проц.

На сю позичку складають гроші всї, хто лише може, компанії, приватні люди і банки. Самі банки згодились зложити половину сеї позички.

Бенет буде провідником.

Кальґари. — В "Кальґарі Геральд" появилась з достовірного жерела новинка, що теперішний провідник консервативної партиї в Альберті п. Міченер уступить а його місце забере п. Беннет, посол до домініяльного парляменту.

НАЙМЕНЬША ГАРМАТА ПРИ "РОБОТІ" НА БРИТ. ФРОНТІ.

Сей образець вказуэ найменьшу гармату при "роботі" підчас теперішного брит. наступу в Франциї.

ШКОЛА ДАРОМ.

На 15 с. м. отворилась вечірна школа анг. язика. Наука відбуваэсь що вівтірка і четверга **о 7.15 вечером.**

Що неділї о 7 год. в вечір відбуваэсь Богослуженэ.

В пятницю 6. октобра в 7-ій год. в вечір **рос. Українці** дадуть **концерт,** де будуть українські і анг. пісні.

Вступ для всіх вільний кождого часу.

Заходіть під сей адрес: —

ZION METHODIST CHURCH.
7. A. Str. Riverside.
Calgary.